

**ΟΜΙΛΙΑ
ΤΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ
ΚΑΙ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΠΑ.ΣΟ.Κ.**

ΚΩΣΤΑ ΣΗΜΙΤΗ

**ΣΤΗΝ ΠΡΟ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ
ΔΙΑΤΑΞΗΣ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΣΤΗ ΒΟΥΛΗ**

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Αθήνα, 6 Νοεμβρίου 1997

Κυρίες και Κύριοι Συνάδελφοι,

Η συνολική πολιτική που ασκεί η κυβέρνηση στο διεθνή περίγυρό μας και τα συγκεκριμένα αποτελέσματά της, μας επιτρέπουν σήμερα να κάνουμε μία σε βάθος συζήτηση που θα βοηθήσει στην ενίσχυση αυτής της πολιτικής και στην επιδίωξη των στόχων που όλοι επιθυμούμε.

Προσωπικά επιθυμώ να συμβάλλω σε μια όσο γίνεται περισσότερο θετική, γόνιμη και ουσιαστική συζήτηση. Έχω, άλλωστε και παλιότερα τονίσει σε αυτή την αίθουσα, ότι στα θέματα εξωτερικής πολιτικής δεν επιτρέπεται ούτε η ρητορική που αποσκοπεί στον εντυπωσιασμό, ούτε η κριτική που δεν εδράζεται σε τεκμηριωμένο έλεγχο.

Κεντρικός στόχος των πολιτικών μας είναι η ισχυρή Ελλάδα που στηρίζεται σταθερά στη διασφάλιση των κυριαρχικών μας δικαιωμάτων, στην προάσπιση των εθνικών μας συμφερόντων, στην ασφάλεια της χώρας μας. Η Ελλάδα που επιδιώκει την μεγιστοποίηση των προοπτικών ειρήνης, προόδου, συνεργασίας και ευημερίας όλων των λαών. Η Ελλάδα που έχει κύρος, συμμετέχει στα κέντρα λήψης αποφάσεων κι έχει την ικανότητα να επηρεάζει τις εξελίξεις. Κτίζουμε αυτήν την Ελλάδα με την εξωτερική μας πολιτική, με την πολιτική άμυνας, με τις πολιτικές που ασκούμε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, το ΝΑΤΟ, τον ΟΗΕ και τους άλλους διεθνείς οργανισμούς, αλλά και με πολιτικές που ενισχύουν το εσωτερικό μας μέτωπο.

Η Κυβέρνηση αυτή έθεσε στις προτεραιότητές της μια ολοκληρωμένη πολιτική για την ευρύτερη περιοχή των Βαλκανίων. Στόχος μας να μετατρέψουμε αυτήν την παραδοσιακά συγκρουσιακή γεωπολιτική περιοχή σε χώρο ειρήνης, ανάπτυξης, συνεργασίας και φιλίας των λαών μας.

Η ειρηνική και ολόπλευρη πολιτική της Ελλάδας με τις γείτονες χώρες αναγνωρίστηκε στη Σύνοδο των Υπουργών Εξωτερικών των Βαλκανικών κρατών τον Ιούνιο στη Θεσσαλονίκη και κλιμακώθηκε με τη Διάσκεψη Κορυφής της Κρήτης. Αυτή η Διάσκεψη είναι ένα κορυφαίο γεγονός στην εξέλιξη των σχέσεων των Βαλκανικών χωρών τις τελευταίες δεκαετίες.

Για πρώτη φορά οι ηγεσίες των χωρών μας προσήλθαν οικειοθελώς, χωρίς την παρουσία τρίτων, που επιδιώκουν να εποπτεύουν τις εξελίξεις στην περιοχή για να συζητήσουν. Προσήλθαν για να προσεγγίσουν από κοινού τα μεγάλα προβλήματα της περιοχής, τα μεγάλα ζητήματα που θα καθορίσουν το μέλλον τους και να συνθέσουν μια νέα προοπτική ελπίδας για τον χώρο των Βαλκανίων. Κάθισαν όλοι σ'ένα τραπέζι και είχαν συγχρόνως, όλοι με όλους, διμερείς συζητήσεις με ειλικρίνεια και τόλμη. Για παράδειγμα, ο Πρόεδρος της Γιουγκοσλαβίας και ο Πρωθυπουργός της Αλβανίας είχαν να συναντηθούν 49 χρόνια. Κοινή ήταν η διαπίστωση ότι τελείωσε μια εποχή και ότι η καινούργια απαιτεί την υπέρβαση των τραυμάτων του παρελθόντος, απαιτεί καινούργιες αντιλήψεις και τρόπους προσέγγισης στα μεγάλα πολιτικά ζητήματα, προσαρμογή στα μηνύματα της νέας διεθνούς πραγματικότητας και πρωτοβουλίες

για να καθορίσουμε μόνοι μας τη νέα μας ταυτότητα και τις εξελίξεις στην περιοχή μας.

Τι επιτύχαμε; Από τις συζητήσεις στην Κρήτη, επικυρώθηκε η κοινή πεποίθηση, ότι χρειάζεται οπωσδήποτε περιφερειακή συνεργασία. Ότι δεν είναι δυνατόν να υπάρξει ειρήνη, σταθερότητα, ασφάλεια στην περιοχή, δεν είναι δυνατόν να υπάρξει ανάπτυξη, αν δεν προωθήσουμε, όλοι μαζί, την περιφερειακή συνεργασία. Αυτή η περιφερειακή συνεργασία δεν πρέπει να είναι ευκαιριακή, αλλά πρέπει να κατοχυρωθεί σε μονιμότερη βάση. Τις κατευθύνσεις αυτής της μονιμότερης βάσης συζητήσαμε. Συμφωνήσαμε να εργασθούμε για την ευημερία των λαών μας στη βάση της ειρήνης, της ασφάλειας, των καλών γειτονικών σχέσεων και της σταθερότητας στην περιοχή. Επιβεβαιώθηκε με έμφαση η δέσμευση στις αρχές των Ηνωμένων Εθνών, της Χάρτας των Παρισίων και της Τελικής Πράξης του Ελσίνκι, ιδίως με τη ρητή αναφορά στις αρχές του σεβασμού της κυριαρχίας, του απαραβίαστου των συνόρων, της εδαφικής ακεραιότητας. Συμφωνήσαμε να προάγουμε το κράτος δικαίου και την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, αλλά και την οικονομία της αγοράς, ως κύριου μέσου για την ανάπτυξη και την απασχόληση. Ίσως κάποιοι σκεφθούν «μεγάλα λόγια» χωρίς συνέπεια. Θα τους απαντήσω, ναι «μεγάλα λόγια». Αλλά ας μη ξεχνάμε, ότι δεν έχουν περάσει καν δέκα χρόνια από την εποχή όπου ούτε αυτά τα «μεγάλα λόγια» δεν μπορούσαν να λεχθούν και κυριαρχούσε η ρητορική της αντιπαλότητας. Οι θετικές συνέπειες ενός διαφορετικού κλίματος προκύπτουν από μόνες τους. Οι δραστηριότητες των επιχειρήσεων, ο τουρισμός, οι πολιτιστικές

ανταλλαγές δεν αναπτύσσονται σε ατμόσφαιρα μισαλλοδοξίας και αντιπαλότητας. Χρειάζονται ακριβώς τα «μεγάλα λόγια».

Υπογραμμίστηκε από όλους τους συμμετέχοντες ο ευρωπαϊκός προσανατολισμός όλων των χωρών, ως αναπόσπαστο στοιχείο της πολιτικής, οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξής τους, αλλά και η θέληση δημιουργίας ενός συνεκτικού χώρου συνεργασίας και οικονομικής ευημερίας, στη βάση των καλών γειτονικών σχέσεων και του σεβασμού του Διεθνούς Δικαίου.

Αποφασίσαμε την ανάπτυξη σχέσεων στον επιστημονικό, εκπαιδευτικό, πολιτιστικό και αθλητικό τομέα για την ενίσχυση της αμοιβαίας κατανόησης και φιλίας. Αποφασίσαμε τη συνεργασία στους τομείς της δικαιοσύνης και του αγώνα κατά του οργανωμένου εγκλήματος, των ναρκωτικών, της παράνομης διακίνησης όπλων και της τρομοκρατίας. Αναγνωρίσαμε την πολιτισμική και θρησκευτική διαφορετικότητα ως πηγή έμπνευσης, δημιουργικότητας και δυναμισμού. Αποφασίσαμε την εντατικοποίηση των προσπάθειών για οικονομική συνεργασία, ιδίως στον τομέα των υποδομών, για Μεταφορές, Επικοινωνίες και Ενέργεια, καθώς και για τη δημιουργία ευνοϊκών συνθηκών για επενδύσεις. Το ίδιο και για την ενίσχυση της διασυνοριακής συνεργασίας. Αποφασίσαμε, τέλος, η υλοποίηση όλου αυτού του πλέγματος των πολιτικών να προωθηθεί μέσα από μια τακτική συνεργασία των αρμοδίων Υπουργών και με τη δημιουργία περιφερειακών κέντρων ή ινστιτούτων, που θα στηρίζουν τις πολιτικές αυτές σε διαβαλκανικό επίπεδο.

Από τις παρεμβάσεις όλων των ηγετών προέκυψε η κοινή διαπίστωση ότι οι περισσότερες χώρες έχουν ακόμη ανοικτά κρίσιμα ζητήματα, κληρονομίες του παρελθόντος, ότι η προσπάθεια προσαρμογής στη νέα πραγματικότητα είναι ιδιαίτερα δυσχερής και περίπλοκη. Ωστόσο ξεπεράστηκαν εύλογες αμηχανίες, αδράνειες, σκεπτικισμοί. Όλοι εμψυχώσαμε όλους, για να κάνουμε το πρώτο βήμα στη νέα εποχή και το πετύχαμε. Η Ελλάδα είναι αποφασισμένη να πρωτοστατήσει στην προσπάθεια αυτή για τη δημιουργία ενός συνεκτικού χώρου πολιτικής και οικονομικής συνεργασίας, που θα έχει κοινές πολιτικές κατευθύνσεις, που θα επιδιώκει ανάπτυξη και σύγκλιση των οικονομιών, που θα μειώνει όλο και περισσότερο την απόσταση που τον χωρίζει απ' την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η Διάσκεψη ήταν μια επιτυχία της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής, ήταν μια επιτυχία όλων εκείνων που αναζητούν δρόμους ειρήνης και συνεργασίας. Και αυτό αναγνωρίστηκε από όλους τους ηγέτες που μετείχαν στις εργασίες της.

Στο πλαίσιο της Διάσκεψης όλοι οι ηγέτες των χωρών είχαν διμερείς συνομιλίες σχεδόν με όλους και κυρίως εκείνοι που στις διμερείς τους σχέσεις αντιμετωπίζουν κρίσιμα και χρόνια εθνικά προβλήματα. Είχα διμερείς συνομιλίες με τον κ. Νάνο, τον κ. Μιλόσεβιτς, τον κ. Κοστόφ, τον κ. Τσορμπέα, τον κ. Γκλιγκόροφ και τον κ. Γιλμάζ. Όλες αυτές οι συναντήσεις υπήρξαν ωφέλιμες και θετικές. Συνέβαλαν στην επιτυχή κατάληξη των εργασιών της Διάσκεψης, βοήθησαν στην καλύτερη πληροφόρηση, διαμόρφωσαν ένα κλίμα που βοηθά τη συνέχιση των επαφών. Ήταν σημαντικό για όλους να διατυπώσουν με καθαρότητα και

αμεσότητα τις θέσεις τους και τις απόψεις τους σε όσα ζητήματα υπάρχει διαφωνία.

Με τον κ. Γκλιγκόρωφ είχαμε μία διεξοδική συζήτηση, κατά την οποία ο κ. Γκλιγκόρωφ τόνισε τη σημασία, που αποδίδει η χώρα του στην εξομάλυνση των σχέσεών μας και ότι υπολογίζει με ζέση σ' αυτή την προοπτική. Συμφώνησα μαζί του, τόνισα ωστόσο την ανάγκη τήρησης της ενδιάμεσης συμφωνίας με συνέπεια, προκειμένου να βρεθεί μία ονομασία κοινής αποδοχής.

Κατεξοχήν αναγκαία ήταν η συζήτηση με τον ηγέτη της χώρας με την οποία έχουμε και τα περισσότερα και σημαντικότερα προβλήματα. Διεύτυψα στον κ. Γιλμάζ, άμεσα και ξεκάθαρα, το σύνολο των θέσεών μας για τις σχέσεις της Ελλάδας με την Τουρκία. Τι πιστεύουμε και τι θέλουμε, τι δεν δεχόμαστε.

Η Ελλάδα αποσκοπεί στην διασφάλιση της σταθερότητας και της ειρήνης στην περιοχή. Προϋπόθεση της σταθερότητας και της ειρήνης είναι ο σεβασμός των εθνικών μας κυριαρχικών δικαιωμάτων, η διασφάλιση του status quo στο Αιγαίο, η μη απειλή βίας, η μη χρήση βίας, ο σεβασμός του διεθνούς δικαίου και των διεθνών συνθηκών στις σχέσεις των δύο χωρών, ώστε να ανοίξει ο δρόμος της καλής γειτονίας και της συνεργασίας.

Πεποίθησή μας είναι ότι το συμφέρον των δύο χωρών βρίσκεται στην ειρήνη και την συνεργασία. Αλλά και θέση μας είναι ότι «οι καλοί λογαριασμοί κάνουν τους καλούς φίλους». Οι σχέσεις μας με την Τουρκία σε κάθε βήμα, δεν επιτρέπεται να έχουν ούτε

«γκρίζα σημεία», ούτε «γκρίζες διατυπώσεις», ούτε αμφιλεγόμενες όψεις. Ούτε συμβάλλει στην συνεννόηση, τον διάλογο και την συνεργασία η καταδικασμένη τακτική του συνδυασμού στρατιωτικής πίεσης και προκλητικών ενεργειών με διπλωματικές χειρονομίες καλής θέλησης.

Στηρίζουμε την ευρωπαϊκή προοπτική της Τουρκίας, εφόσον η ίδια η Τουρκία εμπράκτως αποδείξει ότι προσαρμόζει τις συμπεριφορές της στα ευρωπαϊκά κεκτημένα.

Ο κ. Γιλμάζ θεωρεί ότι τα προβλήματα μπορούν να ξεπεραστούν μ' ένα διάλογο εφ' όλης της ύλης. Τον αρνήθηκα, υπογραμμίζοντας το διαπιστωμένο αδιέξοδο ενός τέτοιου διαλόγου.

Η πρότασή μας για βήμα προς βήμα προσέγγιση της βελτίωσης των σχέσεων των δύο χωρών, είναι η μόνη ρεαλιστική και αποδοτική. Έχουμε πει, ότι προς την κατεύθυνση αυτή, πρώτο βήμα, θα είναι η εκ μέρους της Τουρκίας εκπλήρωση, τριών προϋποθέσεων:

1. Την δήλωση, στο αναγκαίο πολιτικό επίπεδο, χωρίς όρους ή προϋποθέσεις, ότι αποκλείει την απειλή πολέμου ή την χρήση βίας στις σχέσεις των δύο χωρών.
2. Την αποδοχή του θεσμικού πλαισίου που διέπει τις σχέσεις των δύο χωρών και διαμορφώνει την ισχύουσα νομική κατάσταση στο Αιγαίο, δηλαδή τις υπάρχουσες διεθνείς συμφωνίες και τις αρχές του Διεθνούς Δικαίου.

3. Την αποδοχή, στη συνέχεια, από την Τουρκία, ότι θέματα που αφορούν την εφαρμογή ή την ερμηνεία των διεθνών συνθηκών, θα επιλυθούν μέσα από τις νομικές διαδικασίες που προβλέπει το διεθνές δίκαιο και συγκεκριμένα το Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης.

Το κοινό ανακοινωθέν της Μαδρίτης ανταποκρίνεται στις δύο από αυτές τις προϋποθέσεις. Κάλεσα τον κ. Γιλμάζ να ανταποκριθεί η Τουρκία με συνέπεια στο πνεύμα της Μαδρίτης. Εξακολουθεί και παραμένει σε εκκρεμότητα το θέμα της προσφυγής στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης για το ζήτημα των Ιμίων, εκτός εάν η τουρκική πλευρά παραιτηθεί των παραλόγων απαιτήσεών της. Όσο ο όρος αυτός δεν ικανοποιείται, δεν είναι δυνατή η απελευθέρωση της χρηματοδοτικής βοήθειας της Τουρκίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Το επόμενο βήμα θα ήταν η σύνταξη συνυποσχετικού μεταξύ των δυο χωρών για την παραπομπή του ζητήματος της υφαλοκρηπίδας στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης.

Τέλος, οι δύο χώρες μπορούν να εγκαισιάσουν επαφές σε υπηρεσιακό αλλά και σε κυβερνητικό επίπεδο για την συστηματική ανταλλαγή απόψεων και την ανάπτυξη συνεργασίας σε τομείς αμοιβαίου συμφέροντος, όπως του τουρισμού, του εμπορίου, της καταπολέμησης της εγκληματικότητας, της λαθρομετανάστευσης κ.ά. Η προοπτική που θα δημιουργηθεί θα καθορίσει και τα επόμενα βήματα.

Αυτό είναι το νόημα της βήμα προς βήμα προσέγγισης που υποστηρίζουμε και στην οποία εμμένουμε. Έτσι μπορούμε να έχουμε αποτελέσματα, ξεκαθαρισμένο τοπίο σε κάθε βήμα, ρεαλιστικές εφαρμογές, που απομακρύνουν τις πιθανότητες για μια νέα αποτυχία, νέα διάψευση ελπίδων, άρα και νέα αύξηση των κύκλων έντασης. Η προσέγγιση που προτείνουμε είναι συμφέρουσα για την Ελλάδα. Είναι συμφέρουσα για την Τουρκία. Είναι η συμφέρουσα προσέγγιση για όλους όσους ενδιαφέρονται για την ειρήνη, την σταθερότητα και την ασφάλεια στην περιοχή.

Η Διακήρυξη Αρχών της Μαδρίτης, η Διάσκεψη της Κρήτης, η συνομιλία μου με τον κ. Γιλμάζ ενισχύουν την πολιτική που περιέγραψα. Αποβλέπει η πολιτική μας στο να δρομολογηθούν οι ελληνοτουρκικές σχέσεις σε ένα κοινά αποδεκτό πλαίσιο αρχών που στηρίζεται στο διεθνές δίκαιο, τις διεθνείς συνθήκες και τα όργανα εφαρμογής τους. Αποτελούν μια συνεπή και επίμονη πολιτική για να ενισχύσουμε τα ερείσματά μας στη διεθνή κοινή γνώμη, αποδυναμώνοντας τα επιχειρήματα της Τουρκίας ότι η Ελλάδα είναι εκείνη που αρνείται την οποιαδήποτε προσέγγιση.

Ας έχουμε όλοι συνείδηση, ότι στο σημερινό παγκόσμιο περιβάλλον έτοιμοι δρόμοι για να πετύχουμε την ειρήνη δεν υπάρχουν. Αν υπήρχαν θα τους είχε πορευτεί η Ελλάδα εδώ και καιρό. Οι δρόμοι χαράζονται περπατώντας. Οι δρόμοι χαράζονται με πρωτοβουλίες.

Η συνάντηση με τον κ. Γιλμάζ υπήρξε ωφέλιμη γιατί συμφωνήσαμε ότι πρέπει να υπάρχει συνέπεια στη Διακήρυξη της Μαδρίτης, ότι

το Σύμφωνο Παπούλια-Γιλμάζ θα πρέπει να εφαρμοσθεί, ότι στο πλαίσιο των συζητήσεων που γίνονται στο ΝΑΤΟ, θα πρέπει να διερευνηθεί ποια μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης είναι σκόπιμα και ότι θα πρέπει, επίσης, να υπάρξει και συνέχεια στη διαδικασία των εμπειρογνωμόνων. Με βάση το σύμφωνο Παπούλια- Γιλμάζ θα συμβάλουμε και εμείς στη συζήτηση για τα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης με θέσεις που θα διασφαλίζουν τα δικαιώματά μας. Υπενθύμισα στον κ. Γιλμάζ, ότι εκκρεμεί η απάντηση της τουρκικής πλευράς στην τελευταία θέση των ελλήνων εμπειρογνωμόνων. Εμείς θεωρούμε ότι η απάντηση αυτή πρέπει να έχει ένα συγκεκριμένο περιεχόμενο για να καταστήσει δυνατή μια ωφέλιμη συζήτηση. Οι εμπειρογνώμονες π.χ. θα μπορούσαν να συναντηθούν αμέσως εφ' όσον αντικείμενο συζήτησης θα ήταν η σύνταξη συνυποσχετικού για την υφαλοκρηπίδα.

Υπήρξε ακόμη ωφέλιμη ακριβώς γιατί τον τελευταίο καιρό ζούμε σ'ένα κλίμα αντιπαλότητας και αντιπαράθεσης και στόχος μας πρέπει να είναι πάντοτε η μείωση της έντασης, η εμπέδωση του κλίματος συνεργασίας, αναδεικνύοντας όχι μόνο τα θέματα που μας χωρίζουν αλλά και αυτά που μας ενώνουν.

Γι' αυτό είναι αναγκαίο να τονίσω κάτι αυτονόητο που αναδεικνύεται από τη συνάντηση της Κρήτης.

Οι δύο χώρες μπορούν να συνομιλούν και χωρίς τη μεσολάβηση τρίτων. Οι καλές υπηρεσίες άλλων μπορεί να αποδεικνύονται χρήσιμες αλλά οφείλουμε να τις καταστήσουμε περιττές. Θα

επιδιώξουμε ως εκ τούτου τη συνέχιση επαφών με την πιο κατάλληλη μορφή που απαιτεί το θέμα.

Πρέπει να καταλάβουμε ότι συναντήσεις και συνομιλίες δεν μπορούν ν' αντιμετωπίζονται σαν έκτακτα γεγονότα που διαμορφώνουν οι συγκυρίες, αλλά ως βασικό εργαλείο άσκησης της εξωτερικής μας πολιτικής. Πολύ περισσότερο αν θέλουμε να πρωτοστατήσουμε στη διαμόρφωση της αυριανής πραγματικότητας.

Στο Κυπριακό υποστηρίζουμε την ανάγκη μιας δίκαιης και βιώσιμης λύσης με βάση τις αποφάσεις του ΟΗΕ. Στηρίζουμε τη συνέχιση των πρωτοβουλιών του Γενικού Γραμματέα και όλων των άλλων πρωτοβουλιών, που συμβάλλουν στην προώθηση μιας δίκαιης λύσης του Κυπριακού προβλήματος.

Εκφράζουμε την απογοήτευσή μας για την τουρκική αδιαλλαξία στους πρόσφατους δύο γύρους διακοινοτικών συνομιλιών και τις πρόσφατες τουρκικές απειλές για προσάρτηση των κατεχομένων εδαφών και την άρνησή της να συμβάλει εποικοδομητικά στην επίλυση του Κυπριακού.

Η ενταξιακή προοπτική της Κύπρου μπορεί να αποτελέσει καταλύτη για την εξεύρεση λύσης στο πολιτικό πρόβλημα της Κύπρου και αποτελεί μία ανεξάρτητη διαδικασία χωρίς όρους και προϋποθέσεις.

Η άμυνα της Κύπρου είναι αυτονόητο δικαίωμα και καθήκον. Η Ελλάδα θα σταθεί αρωγός της Κύπρου σε οποιαδήποτε επιθετική ενέργεια της Τουρκίας. Είμαστε σε στενή συνεργασία με την κυπριακή κυβέρνηση και την κυπριακή πολιτική ηγεσία και στηρίζουμε την προώθηση μιας διαδικασίας αφοπλισμού στην Κύπρο με στόχο την πλήρη αποστρατικοποίηση.

Συνδυάζουμε την εποικοδομητική εξωτερική πολιτική μας με την αδιάλειπτη ενίσχυση της αποτρεπτικής ικανότητας της άμυνας της χώρας μας. Η διαφύλαξη των κυριαρχικών μας δικαιωμάτων και της εδαφικής μας ακεραιότητας συνδέονται άμεσα με την ικανότητα αποτελεσματικής αντίδρασης σε κάθε πρόκληση. Την μεγιστοποιούμε με τον εκσυγχρονισμό και την αναδιοργάνωση των ενόπλων δυνάμεων, με την αύξηση της επιχειρησιακής αποτελεσματικότητας. Στα πλαίσια αυτά εγκρίθηκε το ενιαίο μεσοπρόθεσμο πρόγραμμα ανάπτυξης και εκσυγχρονισμού των εξοπλισμών 1996-2000 και η υλοποίησή του βρίσκεται σε εξέλιξη. Αποφασίστηκε ο εκσυγχρονισμός των αεροσκαφών PHANTOM ενώ προωθούμε σχέδιο εξυγίανσης της εγχώριας αμυντικής βιομηχανίας. Αποφασίσθηκε η νέα δομή των ενόπλων δυνάμεων. Θεσπίσαμε δέσμη μέτρων για το έμπυχο δυναμικό, ιδιαίτερα για τη θητεία και το μισθολόγιο των στελεχών των ενόπλων δυνάμεων. Η αξιοκρατία, μετεκπαίδευση, αξιοποίηση, αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού των ενόπλων δυνάμεων αποτελεί πρώτη φροντίδα της κυβέρνησης και θα συνεχίσει να είναι. Η αμυντική πολιτική μας είναι πολιτική ειρήνης και όχι απειλής. Καλύπτει το τόξο της Θράκης - Αιγαίου - Κύπρου, τη συμμετοχή μας σε ειρηνικές πρωτοβουλίες του ΟΗΕ και ειδικότερα στην Αλβανία,

αμυντικές συνεργασίες με Ρουμανία και Υπερκαυκάσιες χώρες και τέλος τις θέσεις που προωθούμε για τη νέα δομή του ΝΑΤΟ.

Κυρίες και Κύριοι συνάδελφοι,

Εξίσου σημαντική είναι η πολυμέτωπη προσπάθεια της Ελλάδας για ισότιμη συμμετοχή στην αυριανή ευρωπαϊκή πραγματικότητα. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση συμμετέχουμε ενεργά στην οικοδόμηση του ευρωπαϊκού μέλλοντος. Στη μεγάλη διαπραγμάτευση της Διακυβερνητικής Διάσκεψης που ολοκληρώθηκε με επιτυχία στο Amsterdam ο βασικός άξονας της ελληνικής θέσης ήταν η συνολική προώθηση της ευρωπαϊκής ενοποιητικής διαδικασίας. Δώσαμε ωστόσο ιδιαίτερη βαρύτητα στις διαπραγματεύσεις για μια αποτελεσματικότερη λειτουργία της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας της Ένωσης και ενισχύσαμε το καθεστώς των νησιωτικών περιοχών καθώς και τις ρυθμίσεις για την εσωτερική ασφάλεια.

Πετύχαμε να υιοθετηθούν αρχές για το σεβασμό των εξωτερικών συνόρων, για την ακεραιότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και για την ενίσχυση και ανάπτυξη της αμοιβαίας πολιτικής αλληλεγγύης μεταξύ των κρατών-μελών. Διατηρήσαμε την ομοφωνία για τις στρατηγικές αποφάσεις εξωτερικής πολιτικής και την δυνατότητα επίκλησης του ζωτικού συμφέροντος για την αποτροπή αποφάσεων εκτελεστικού χαρακτήρα. Συμβάλλαμε στην ένταξη των αποστολών ανθρωπιστικού χαρακτήρα στη Συνθήκη. Οι αποφάσεις αυτές σηματοδοτούν μια μετεξέλιξη της Ένωσης στην

διαμόρφωση και την άσκηση της εξωτερικής πολιτικής που ανταποκρίνεται στις κατευθύνσεις της ελληνικής κυβέρνησης. Όμως η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ακόμη μακριά από την επιδίωξη να αναδειχθεί σε ουσιαστικό παράγοντα διαχείρισης και επίλυσης κρίσεων, να αποκτήσει ολοκληρωμένη αμυντική πολιτική και κοινή άμυνα που θα είναι συμπληρωματική και όχι αντιθετική με το ρόλο του NATO.

Η διαπραγμάτευση στο Amsterdam δεν οδήγησε σε μία αναθεώρηση του θεσμικού πλαισίου, που θα ενίσχυε τις μεγάλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως είχε επιδιωχθεί από ορισμένες. Ούτε απέτρεψε την υιοθέτηση της ομοφωνίας και του VETO στην εξωτερική πολιτική, για τα οποία εμείς πρωτοστατήσαμε. Η εξέλιξη αυτή οδήγησε ορισμένους σχολιαστές που ήθελαν, σε βάρος των πιο μικρών χωρών, την ανακατάταξη δυνάμεων ή μια απλώς πλειοψηφική εξωτερική πολιτική της Ένωσης, να μιλήσουν για αποτυχία του Amsterdam. Αυτή η αποτυχία είναι η επιτυχία όσων, όπως η Ελλάδα, επιδιώκουν μια ομοσπονδιακή οργάνωση με εξισορρόπηση εξουσιών και μια ουσιαστική κοινή εξωτερική πολιτική.

Ήδη προετοιμαζόμαστε για τις επόμενες μεγάλες διαπραγματεύσεις στο πλαίσιο της Agenda 2000 για την διεύρυνση της Ένωσης με νέα κράτη-μέλη, για την ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής με διασφάλιση της χρηματοδοτικής αλληλεγγύης, για την επαρκή χρηματοδότηση των κοινών πολιτικών.

Η έναρξη της ενταξιακής διαδικασίας της Κύπρου στην Ε.Ε. αποτελεί πρώτη προτεραιότητα για την Ελλάδα, καθώς η Κύπρος πληρεί τις αναγκαίες προϋποθέσεις. Συγχρόνως, υποστηρίζουμε την ταυτόχρονη έναρξη των διαπραγματεύσεων με όλες τις υποψήφιες χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης και κατά συνέπεια την ισότιμη συμμετοχή Βουλγαρίας και Ρουμανίας από την έναρξη των διαπραγματεύσεων. Πιστεύουμε και υποστηρίζουμε ότι ο βαλκανικός χώρος δεν πρέπει να απομονωθεί από τις ευρωπαϊκές εξελίξεις και η ενταξιακή προοπτική αποτελεί σημαντικό μοχλό για την περαιτέρω πολιτική, κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη στην ευρύτερη περιοχή.

Στο νότιο μέτωπο αναπτύσσουμε πρωτοβουλίες για μια πολυδιάστατη Ευρωμεσογειακή συνεργασία και την καλύτερη δυνατή αξιοποίηση των χρηματοδοτήσεων του κανονισμού MEDA για την ανασυγκρότηση των τρίτων μεσογειακών χωρών.

Στο NATO υποστηρίζουμε και προωθούμε θέσεις για την μετεξέλιξη του οργανισμού, ώστε να συμβάλει στην γεφύρωση αντιθέσεων. Η Διάσκεψη Κορυφής της Μαδρίτης ήταν ένα βήμα στην κατεύθυνση αυτή. Υπενθυμίζω την πρότασή μας για την καθιέρωση ενός μηχανισμού επίλυσης διαφορών μεταξύ των μελών της συμμαχίας.

Στα πλαίσια της Δυτικοευρωπαϊκής Ένωσης επιδιώκουμε να διαδραματίσουμε ένα ρόλο που θα συμβάλει στην αποτελεσματικότερη ενεργοποίηση του Οργανισμού στην διαμόρφωση της νέας ευρωπαϊκής αμυντικής ταυτότητας.

Παράλληλα επιδιώκουμε τη συμμετοχή της Ελλάδας σε όλες τις δραστηριότητες και μορφές συνεργασίας που αναπτύσσονται στον οργανισμό αυτό.

Στα πλαίσια της πολιτικής μας για την ενίσχυση της διεθνούς παρουσίας της χώρας προωθούμε την υποψηφιότητά μας ως μέλους του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ για τη διετία 1999-2000.

Με τις ΗΠΑ έχουμε αναπτύξει ένα υψηλό επίπεδο σχέσεων λαμβάνοντας υπόψη το ρόλο που διαδραματίζει η χώρα αυτή στο περιφερειακό και διεθνές σύστημα.

Τέλος, στο εσωτερικό μέτωπο δημιουργούμε μια σύγχρονη και ανταγωνιστική οικονομία που θα μας επιτρέψει να είμαστε ισότιμο μέλος στον πυρήνα του αυριανού κέντρου αποφάσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την ΟΝΕ. Η πρόσφατη κρίση στην κεφαλαιαγορά του Χόνγκ Κόνγκ και οι επιπτώσεις της στην θέση της δραχμής και το Χρηματιστήριο, έδειξε για μια ακόμη φορά τη σημασία της παγκοσμιοποίησης της οικονομίας, την ανάγκη να δημιουργήσουμε μια ισχυρή οικονομία, είτε υπάρχει είτε δεν υπάρχει Maastricht. Η απόκρουση της επίθεσης που έγινε κατά της δραχμής δικαιώνει την πολιτική μας. Θα συνεχίσουμε με συνέπεια. Η προσχώρηση μας στην ΟΝΕ αποτελεί πρώτη προτεραιότητα. Από αυτόν τον πυρήνα θα αποφασίζονται πλέον οι μεγάλες χρηματοδοτήσεις, θα κρίνονται ποιοι και με ποιους όρους θα εισέρχονται στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι αποφάσεις αυτού του πυρήνα θα επηρεάσουν άμεσα την μελλοντική

εξωτερική πολιτική της Ένωσης και την κοινή πολιτική ασφάλειας. Η Ελλάδα πρέπει να συμμετάσχει στον πυρήνα αυτόν. Είμαστε αποφασισμένοι να το πετύχουμε και θα το πετύχουμε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Αυτό είναι το περίγραμμα μιας πολύπλευρης και -πιστεύω- ολοκληρωμένης αντίληψης, στην χάραξη και την άσκηση της εξωτερικής μας πολιτικής. Είναι μια αντίληψη επιθετική και όχι αμυντική. Η Ελλάδα σήμερα, δρα, υπάρχει, έχει φωνή και η παρουσία της έχει κύρος. Η επιτυχία, μέσα από σκληρό διεθνή ανταγωνισμό, της ανάληψης των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004, πέρα από όλες τις άλλες πλευρές, είναι και αποτέλεσμα της αύξησης διεθνώς, του ειδικού βάρους της χώρας μας.

Η όλο και μεγαλύτερη απήχηση της πολιτικής μας δεν είναι μόνο αποτέλεσμα του χειρισμού των διεθνών σχέσεων της χώρας. Είναι επίσης, και αυτού οφείλουμε να έχουμε συνείδηση του χειρισμού των επί μέρους πολιτικών με στόχο την ισχυρή Ελλάδα. Η ενδυνάμωση της θέσης μας σε όλα τα πεδία ενδυναμώνει την γενική διαπραγματευτική μας ικανότητα. Παράγων εθνικής ισχύος είναι η σταθερή και αναπτυσσόμενη οικονομία. Παράγων εθνικής ισχύος είναι η αποτελεσματική διοίκηση. Παράγων εθνικής ισχύος είναι μια κοινωνική πολιτική με ευαισθησία, που εξασφαλίζει την κοινωνική συνοχή. Παράγων εθνικής ισχύος είναι οι μεταρρυθμίσεις στην Παιδεία, η ανάπτυξη του πολιτισμού. Συντελεστές και πολλαπλασιαστές ισχύος, είναι όλοι οι

παράγοντες που αποτελούν μια πολιτική εκσυγχρονισμού και δυναμικής παρουσίας.

Στην εξωτερική πολιτική υπάρχουν συνήθως δύο γραμμές. Η μια γραμμή είναι αυτή της ακινησίας, της αποστασιοποίησης από τις εξελίξεις. Είναι η στάση της υπερήφανης απομόνωσης, η οποία μάλιστα εμφανίζεται και ως ασφαλής γραμμή, διότι επιφανειακά, δεν συνεπάγεται κανένα κόστος γι' αυτόν που παραιτείται από κάθε δράση.

Στην καλύτερη περίπτωση, έχουν παραχωρηθεί δυνατότητες, έχουν χαθεί ευκαιρίες, καθώς άλλοι παίρνουν την πρωτοβουλία των κινήσεων. Η υπερήφανη απομόνωση, η ακινησία και η αυτάρκεια πληρώνονται πάντοτε με οπισθοδρόμηση των εθνικών συμφερόντων και σε συνθήκες μεγάλων εξελίξεων καταλήγουν σε ήττες.

Εμείς επιλέξαμε τον μόνο δρόμο που παράγει αποτέλεσμα στην εξωτερική πολιτική: την επιθετική πρωτοβουλία, την κίνηση και όχι την αδράνεια. Η κίνηση διαταράσσει ισορροπίες, αλλά σου δίνει την δυνατότητα να επηρεάζεις τις εξελίξεις προς κατευθύνσεις θετικές και επιθυμητές. Δεν θεωρείσαι δεδομένος, αλλά αποτελείς ένα ενεργό τμήμα ενός πολύπλοκου συστήματος σχέσεων, στο οποίο η θέση σου πρέπει διαρκώς να προσμετράται, να λαμβάνεται υπόψη, και όχι να παρακάμπτεται ή να αγνοείται.

Η πολιτική της ενεργού πρωτοβουλίας που εφαρμόζουμε, δίνει ήδη καρπούς στις σχέσεις μας με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Δίνει

ήδη καρπούς στα Βαλκάνια. Θα δώσει περισσότερους καρπούς στο σύνολο των διεθνών σχέσεων της χώρας. Και αν μερικοί απορούν, γιατί παρ' όλα αυτά η ένταση με τη Τουρκία, δεν έχουν παρά να εξετάσουν την πρόοδο στην αποδοχή των θέσεών μας για να έχουν τις απαντήσεις που επιθυμούν. Η αντίδραση προέρχεται από την πίεση που ασκούμε. Η αντίδραση προέρχεται από τις ενέργειές μας που είχαν ως αποτέλεσμα τη στασιμότητα στα θέματα του χρηματοδοτικού πρωτοκόλλου, την προοπτική των ενταξιακών διαπραγματεύσεων της Κύπρου, την εμμονή της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην αποδοχή εκ μέρους της Τουρκίας της δήλωσης της 15ης Ιουλίου 1996 και της 29^{ης} Απριλίου 1997 και κυρίως την μέχρι τώρα αποτυχία των προσπαθειών να αλλάξει η πολιτική της Ένωσης απέναντι στη Τουρκία. Απόδειξη της πιο ισχυρής θέση μας είναι η Agenda 2000. Η προτροπή προς την Τουρκία στην πρόταση της Επιτροπής να συμβάλει στη λύση του Κυπριακού, στην αντιμετώπιση των ελληνοτουρκικών ζητημάτων, της καταπάτησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και στη λύση του Κουρδικού προβλήματος.

Σίγουρα πολλά προβλήματα δεν έχουν λυθεί. Σ' ένα κόσμο ραγδαίων εξελίξεων, ανακατατάξεων, κινητικότητας μπορεί να υπάρξουν και θα υπάρξουν πισωγυρίσματα. Οφείλουμε να συνηθίσουμε στη σκέψη, ότι χρειάζονται έντονες προσπάθειες, ότι ο δρόμος της κατοχύρωσης των εθνικών δικαίων και συμφερόντων είναι μακρύς και δύσκολος. Θα επιτύχουμε αν διαμορφώνουμε τις προϋποθέσεις της επιτυχίας. Χρειάζεται κινητικότητα. Χρειάζονται πρωτοβουλίες. Χρειάζεται να μιλάμε με τη φωνή της διεθνούς κοινότητας και όχι των αντιπάλων μας. Χρειάζεται να εφαρμόζουμε

την τακτική που απαιτούν οι περιστάσεις. Κριτήριο είναι η μεγαλύτερή μας αποτελεσματικότητα σε συνάρτηση με το στόχο μας.

Η κυβέρνηση έχει μια ξεκάθαρη στρατηγική, μια ολοκληρωμένη αντίληψη κινήσεων. Υπάρχουν οι ξεκάθαροι στόχοι μας, οι ξεκάθαρες επιλογές μας, υπάρχουν τα ξεκάθαρα εθνικά δίκαια και δικαιώματα που τα προασπίζουμε αταλάντευτα, δυναμικά και αποφασιστικά. Ξέρουμε τι θέλουμε και που πάμε. Στον αγώνα αυτό έχουμε την στήριξη της μεγάλης πλειοψηφίας του ελληνικού λαού. Η ισχυρή Ελλάδα μπορεί να γίνει πραγματικότητα. Αρκεί να είμαστε, και θα είμαστε αποφασισμένοι να την πραγματοποιήσουμε.

Παράκληση
Αρχείο Ομιλίας

Κυρίες και Κύριοι Συνάδελφοι,

Η συνολική πολιτική που ασκεί η κυβέρνηση στο διεθνή περίγυρό μας και τα συγκεκριμένα αποτελέσματά της, μας επιτρέπουν σήμερα να κάνουμε μία σε βάθος συζήτηση/που θα βοηθήσει στην ενίσχυση αυτής της πολιτικής και στην επιδίωξη των στόχων που όλοι επιθυμούμε.

Προσωπικά επιθυμώ να συμβάλλω σε μια όσο γίνεται περισσότερο θετική, γόνιμη και ουσιαστική συζήτηση. Έχω, άλλωστε και παλιότερα τονίσει σε αυτή την αίθουσα, ότι στα θέματα εξωτερικής πολιτικής δεν επιτρέπεται ούτε η ρητορική που αποσκοπεί στον εντυπωσιασμό, ούτε η κριτική που δεν εδράζεται σε τεκμηριωμένο έλεγχο.

Κεντρικός στόχος των πολιτικών μας είναι η ισχυρή Ελλάδα ~~που~~ ^{εσωτερικώς} στηρίζεται σταθερά στη διασφάλιση των κυριαρχικών μας δικαιωμάτων, στην προάσπιση των εθνικών μας συμφερόντων, στην ασφάλεια της χώρας μας. Η Ελλάδα που επιδιώκει την μεγιστοποίηση των προοπτικών ειρήνης, προόδου, συνεργασίας και ευημερίας όλων των λαών. Η Ελλάδα που έχει κύρος, συμμετέχει στα κέντρα λήψης αποφάσεων κι έχει την ικανότητα να επηρεάζει τις εξελίξεις. Κτίζουμε αυτήν την Ελλάδα με την εξωτερική μας πολιτική, με την πολιτική άμυνας, με τις πολιτικές που ασκούμε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, το ΝΑΤΟ, τον ΟΗΕ και τους άλλους διεθνείς οργανισμούς, αλλά και με πολιτικές που ενισχύουν το εσωτερικό μας μέτωπο.

Η Κυβέρνηση αυτή έθεσε στις προτεραιότητές της μια ολοκληρωμένη πολιτική για την ευρύτερη περιοχή των Βαλκανίων. Στόχος μας να μετατρέψουμε αυτήν την παραδοσιακά συγκρουσιακή γεωπολιτική περιοχή σε χώρο ειρήνης, ανάπτυξης, συνεργασίας και φιλίας των λαών μας.

Η ειρηνική και ολόπλευρη πολιτική της Ελλάδας με τις γείτονες χώρες αναγνωρίστηκε στη Σύνοδο των Υπουργών Εξωτερικών των Βαλκανικών κρατών τον Ιούνιο στη Θεσσαλονίκη και κλιμακώθηκε με τη Διάσκεψη Κορυφής της Κρήτης. Αυτή η Διάσκεψη είναι ένα κορυφαίο γεγονός στην εξέλιξη των σχέσεων των Βαλκανικών χωρών τις τελευταίες δεκαετίες.

Για πρώτη φορά οι ηγεσίες των χωρών μας προσήλθαν οικειοθελώς, χωρίς την παρουσία τρίτων, που επιδιώκουν να ^{υπερμονών - μεγάλων δυνάμεων} επιποπτεύουν τις εξελίξεις στην περιοχή, για να συζητήσουν. Προσήλθαν για να προσεγγίσουν από κοινού τα μεγάλα προβλήματα της περιοχής, τα μεγάλα ζητήματα που θα καθορίσουν το μέλλον τους και να συνθέσουν μια νέα προοπτική ελπίδας για τον χώρο των Βαλκανίων. Κάθισαν όλοι σ'ένα τραπέζι και είχαν συγχρόνως, όλοι με όλους, διμερείς συζητήσεις με ειλικρίνεια και τόλμη. Για παράδειγμα, ο Πρόεδρος της Γιουγκοσλαβίας και ο Πρωθυπουργός της Αλβανίας είχαν να συναντηθούν 49 χρόνια. Κοινή ήταν η διαπίστωση ότι τελείωσε μια εποχή και ότι η καινούργια απαιτεί την υπέρβαση των τραυμάτων του παρελθόντος, απαιτεί καινούργιες αντιλήψεις και τρόπους προσέγγισης στα μεγάλα πολιτικά ζητήματα, προσαρμογή στα μηνύματα της νέας διεθνούς πραγματικότητας και πρωτοβουλίες

για να καθορίσουμε μόνοι μας τη νέα μας ταυτότητα και τις εξελίξεις στην περιοχή μας.

Τι επιτύχαμε; Από τις συζητήσεις στην Κρήτη, επικυρώθηκε η κοινή πεποίθηση, ότι χρειάζεται οπωσδήποτε περιφερειακή συνεργασία. / Ότι δεν είναι δυνατόν να υπάρξει ειρήνη, σταθερότητα, ασφάλεια στην περιοχή, δεν είναι δυνατόν να υπάρξει ανάπτυξη, αν δεν προωθήσουμε, όλοι μαζί, την περιφερειακή συνεργασία. / Αυτή η περιφερειακή συνεργασία δεν πρέπει να είναι ευκαιριακή, αλλά πρέπει να κατοχυρωθεί σε μονιμότερη βάση. / Τ^{και αωοφασίσαμ}ις κατευθύνσεις αυτής της μονιμότερης βάσης συζητήσαμε. Συμφωνήσαμε να εργασθούμε για την ευημερία των λαών μας στη βάση της ειρήνης, της ασφάλειας, των καλών γειτονικών σχέσεων και της σταθερότητας στην περιοχή. / Επιβεβαιώθηκε με έμφαση η δέσμευση στις αρχές των Ηνωμένων Εθνών, της Χάρτας των Παρισίων και της Τελικής Πράξης του Ελσίνκι, ιδίως με τη ρητή αναφορά στις αρχές του σεβασμού της κυριαρχίας, του απαραβίαστου των συνόρων, της εδαφικής ακεραιότητας. / Συμφωνήσαμε να προάγουμε το κράτος δικαίου και την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, αλλά και την οικονομία της αγοράς, ως κύριου μέσου για την ανάπτυξη και την απασχόληση. / Ίσως κάποιοι σκεφθούν «μεγάλα λόγια» χωρίς συνέπεια. Θα τους απαντήσω, ναι «μεγάλα λόγια». Αλλά ας μη ξεχνάμε, ότι δεν έχουν περάσει καν δέκα χρόνια από την εποχή όπου ούτε αυτά τα «μεγάλα λόγια» δεν μπορούσαν να λεχθούν και κυριαρχούσε η ρητορική της αντιπαλότητας. / Οι θετικές συνέπειες ενός διαφορετικού κλίματος προκύπτουν από μόνες τους. / Οι δραστηριότητες των επιχειρήσεων, ο τουρισμός, οι πολιτιστικές

ανταλλαγές δεν αναπτύσσονται σε ατμόσφαιρα μισαλλοδοξίας και αντιπαλότητας. Χρειάζονται ακριβώς τα «μεγάλα λόγια».

Άρα, δούμε τις
δυνατότητες που
διακρίνονται και όχι
μόνο τα
πραγματικά
εγκλήματα

Υπογραμμίστηκε από όλους τους συμμετέχοντες ο ευρωπαϊκός προσανατολισμός όλων των χωρών, ως αναπόσπαστο στοιχείο της πολιτικής, οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξής τους, αλλά και η θέληση δημιουργίας ενός συνεκτικού χώρου συνεργασίας και οικονομικής ευημερίας, στη βάση των καλών γειτονικών σχέσεων και του σεβασμού του Διεθνούς Δικαίου.

Αποφασίσαμε την ανάπτυξη σχέσεων στον επιστημονικό, εκπαιδευτικό, πολιτιστικό και αθλητικό τομέα για την ενίσχυση της αμοιβαίας κατανόησης και φιλίας. / Αποφασίσαμε τη συνεργασία στους τομείς της δικαιοσύνης και του αγώνα κατά του οργανωμένου εγκλήματος, των ναρκωτικών, της παράνομης διακίνησης όπλων και της τρομοκρατίας. / Αναγνωρίσαμε την πολιτισμική και θρησκευτική διαφορετικότητα ως πηγή έμπνευσης, δημιουργικότητας και δυναμισμού. / Αποφασίσαμε την εντατικοποίηση των προσπαθειών για οικονομική συνεργασία, ιδίως στον τομέα των υποδομών, για Μεταφορές, Επικοινωνίες και Ενέργεια, καθώς και για τη δημιουργία ευνοϊκών συνθηκών για επενδύσεις. / Το ίδιο και για την ενίσχυση της διασυνοριακής συνεργασίας. / Αποφασίσαμε, τέλος, η υλοποίηση όλου αυτού του πλέγματος των πολιτικών να προωθηθεί μέσα από μια τακτική συνεργασία των αρμοδίων Υπουργών και με τη δημιουργία περιφερειακών κέντρων ή ινστιτούτων, που θα στηρίζουν τις πολιτικές αυτές σε διαβαλκανικό επίπεδο.

- Κάποιοι ανέφεραν να δεν αποφασίσουμε όμως η ύδρευση της πόλης της
βραμμείας στην Αθήνα. Θα απαιτησώ από τους θεσμούς
εξουσίας, που μας δίνει η σε ποιο αγγίζω το σύστημα, ως ποιά
θέλει από ένα και μόνο σημείο ως ετή. Θα συνάψουμε το έργο,
της θύρας γραμματειακή, παρά τις φορές αμφιβολίες αν αυτό είναι δυνατή
για τη λύση. Κρίνεται ωστός εφ' όσον οι αμφιβολίες αν θα έρθουν
οι πόρτες. Είναι η συνθήκη. Γνωρίζω μια μοίρα ανασταίνω τον
διαδικαστική δομή τους, τους στόχους. Για να σωθεί

Μερίστου
Οκτώβριος
Απ

Από τις παρεμβάσεις όλων των ηγετών προέκυψε η κοινή διαπίστωση ότι οι περισσότερες χώρες έχουν ακόμη ανοικτά κρίσιμα ζητήματα, κληρονομίες του παρελθόντος, ότι η προσπάθεια προσαρμογής στη νέα πραγματικότητα είναι ιδιαίτερα δυσχερής και περίπλοκη. / Ωστόσο ξεπεράστηκαν εύλογες αμηχανίες, αδράνειες, σκεπτικισμοί. / Όλοι εμπυχώσαμε όλους, για να κάνουμε το πρώτο βήμα στη νέα εποχή και το πετύχαμε. / Η Ελλάδα είναι αποφασισμένη να πρωτοστατήσει στην προσπάθεια αυτή για τη δημιουργία ενός συνεκτικού χώρου πολιτικής και οικονομικής συνεργασίας, / που θα έχει κοινές πολιτικές κατευθύνσεις, / που θα επιδιώκει ανάπτυξη και σύγκλιση των οικονομιών, / που θα μειώνει όλο και περισσότερο την απόσταση που τον χωρίζει απ' την Ευρωπαϊκή Ένωση. / Η Διάσκεψη ήταν μια επιτυχία της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής, ήταν μια επιτυχία όλων εκείνων που αναζητούν δρόμους ειρήνης και συνεργασίας. Και αυτό αναγνωρίστηκε από όλους τους ηγέτες που μετείχαν στις εργασίες της.

Στο πλαίσιο της Διάσκεψης όλοι οι ηγέτες των χωρών είχαν διμερείς συνομιλίες σχεδόν με όλους και κυρίως εκείνοι που στις διμερείς τους σχέσεις αντιμετωπίζουν κρίσιμα και χρόνια εθνικά προβλήματα. / Είχα διμερείς συνομιλίες με τον κ. Νάνο, τον κ. Μιλόσεβιτς, τον κ. Κοστόφ, τον κ. Τσορμπέα, τον κ. Γκλιγκόροφ και τον κ. Γιλμάζ. / Όλες αυτές οι συναντήσεις υπήρξαν ωφέλιμες και θετικές. / Συνέβαλαν στην επιτυχή κατάληξη των εργασιών της Διάσκεψης, / βοήθησαν στην καλύτερη πληροφόρηση, διαμόρφωσαν ένα κλίμα που βοηθά τη συνέχιση των επαφών. / Ήταν σημαντικό για όλους να διατυπώσουν με καθαρότητα και

αμεσότητα τις θέσεις τους και τις απόψεις τους σε όσα ζητήματα υπάρχει διαφωνία.

Με τον κ. Γκλιγκόρωφ είχαμε μία διεξοδική συζήτηση, κατά την οποία ο κ. Γκλιγκόρωφ τόνισε τη σημασία, που αποδίδει η χώρα του στην εξομάλυνση των σχέσεών μας και ότι υπολογίζει με ζέση σ'αυτή την προοπτική. Συμφώνησα μαζί του, τόνισα ωστόσο την ανάγκη τήρησης της ενδιάμεσης συμφωνίας με συνέπεια, προκειμένου να βρεθεί μία ονομασία κοινής αποδοχής.

Κατεξοχήν αναγκαία ήταν η συζήτηση με τον ηγέτη της χώρας με την οποία έχουμε και τα περισσότερα και σημαντικότερα προβλήματα. Διευτύπωσα στον κ. Γιλμάζ, άμεσα και ξεκάθαρα, το σύνολο των θέσεών μας για τις σχέσεις της Ελλάδας με την Τουρκία. Τι πιστεύουμε και τι θέλουμε, τι δεν δεχόμαστε.

Η Ελλάδα αποσκοπεί στην διασφάλιση της σταθερότητας και της ειρήνης στην περιοχή. / Προϋπόθεση της σταθερότητας και της ειρήνης είναι ο σεβασμός των εθνικών μας κυριαρχικών δικαιωμάτων, / η διασφάλιση του status quo στο Αιγαίο, η μη απειλή βίας, / η μη χρήση βίας, ο σεβασμός του διεθνούς δικαίου και των διεθνών συνθηκών στις σχέσεις των δύο χωρών, ώστε να ανοίξει ο δρόμος της καλής γειτονίας και της συνεργασίας.

Πεποίθησή μας είναι ότι το συμφέρον των δύο χωρών βρίσκεται στην ειρήνη και την συνεργασία. / Αλλά και θέση μας είναι ότι «οι καλοί λογαριασμοί κάνουν τους καλούς φίλους». Οι σχέσεις μας με την Τουρκία σε κάθε βήμα, δεν επιτρέπεται να έχουν ούτε

«γκρίζα σημεία», ούτε «γκρίζες διατυπώσεις», ούτε αμφιλεγόμενες όψεις. / Ούτε συμβάλλει στην συνεννόηση, τον διάλογο και την συνεργασία η καταδικασμένη τακτική του συνδυασμού στρατιωτικής πίεσης και προκλητικών ενεργειών με διπλωματικές χειρονομίες καλής θέλησης.

Στηρίζουμε την ευρωπαϊκή προοπτική της Τουρκίας, εφόσον η ίδια η Τουρκία εμπράκτως αποδείξει ότι προσαρμόζει τις συμπεριφορές της στα ευρωπαϊκά κεκτημένα.

Ο κ. Γιλμάζ θεωρεί ότι τα προβλήματα μπορούν να ξεπεραστούν μ' ένα διάλογο εφ' όλης της ύλης. Τον αρνήθηκα, υπογραμμίζοντας το διαπιστωμένο αδιέξοδο ενός τέτοιου διαλόγου.

Η πρότασή μας για βήμα προς βήμα προσέγγιση της βελτίωσης των σχέσεων των δύο χωρών, είναι η μόνη ρεαλιστική και αποδοτική. Έχουμε πει, ότι προς την κατεύθυνση αυτή, πρώτο βήμα, θα είναι η εκ μέρους της Τουρκίας εκπλήρωση, τριών προϋποθέσεων:

1. ^Η Την δήλωση, στο αναγκαίο πολιτικό επίπεδο, χωρίς όρους ή προϋποθέσεις, ότι αποκλείει την απειλή πολέμου ή την χρήση βίας στις σχέσεις των δύο χωρών.
2. ^Η Την αποδοχή του θεσμικού πλαισίου που διέπει τις σχέσεις των δύο χωρών και διαμορφώνει την ισχύουσα νομική κατάσταση στο Αιγαίο, δηλαδή τις υπάρχουσες διεθνείς συμφωνίες και τις αρχές του Διεθνούς Δικαίου.

3. Την αποδοχή, στη συνέχεια, από την Τουρκία, ότι θέματα που αφορούν την εφαρμογή ή την ερμηνεία των διεθνών συνθηκών, θα επιλυθούν μέσα από τις νομικές διαδικασίες που προβλέπει το διεθνές δίκαιο και συγκεκριμένα το Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης.

Το κοινό ανακοινωθέν της Μαδρίτης ανταποκρίνεται στις δύο από αυτές τις προϋποθέσεις. Κάλεσα τον κ. Γιλμάζ να ανταποκριθεί η Τουρκία με συνέπεια στο πνεύμα της Μαδρίτης. Εξακολουθεί και παραμένει σε εκκρεμότητα το θέμα της προσφυγής στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης για το ζήτημα των Ιμίων, εκτός εάν η τουρκική πλευρά παραιτηθεί των παραλόγων απαιτήσεών της. Όσο ο όρος αυτός δεν ικανοποιείται, δεν είναι δυνατή η απελευθέρωση της χρηματοδοτικής βοήθειας της Τουρκίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Το επόμενο βήμα θα ήταν η σύνταξη συνυποσχετικού μεταξύ των δυο χωρών για την παραπομπή του ζητήματος της υφαλοκρηπίδας στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης.

Τέλος, οι δύο χώρες μπορούν να εγκαισιάσουν επαφές σε υπηρεσιακό αλλά και σε κυβερνητικό επίπεδο για την συστηματική ανταλλαγή απόψεων και την ανάπτυξη συνεργασίας σε τομείς αμοιβαίου συμφέροντος, όπως του τουρισμού, του εμπορίου, της καταπολέμησης της εγκληματικότητας, της λαθρομετανάστευσης κ.ά. Η προοπτική που θα δημιουργηθεί θα καθορίσει και τα επόμενα βήματα.

Αυτό είναι το νόημα της βήμα προς βήμα προσέγγισης που υποστηρίζουμε και στην οποία εμμένουμε. Έτσι μπορούμε να έχουμε αποτελέσματα, ξεκαθαρισμένο τοπίο σε κάθε βήμα, ρεαλιστικές εφαρμογές, που απομακρύνουν τις πιθανότητες για μια νέα αποτυχία, νέα διάψευση ελπίδων, άρα και νέα αύξηση των κύκλων έντασης. Η προσέγγιση που προτείνουμε είναι συμφέρουσα για την Ελλάδα. Είναι συμφέρουσα για την Τουρκία. Είναι η συμφέρουσα προσέγγιση για όλους όσους ενδιαφέρονται για την ειρήνη, την σταθερότητα και την ασφάλεια στην περιοχή.

Η Διακήρυξη Αρχών της Μαδρίτης, η Διάσκεψη της Κρήτης, η συνομιλία μου με τον κ. Γιλμάζ ενισχύουν την πολιτική που περιέγραψα. / Αποβλέπει η πολιτική μας στο να δρομολογηθούν οι ελληνοτουρκικές σχέσεις σε ένα κοινά αποδεκτό πλαίσιο αρχών που στηρίζεται στο διεθνές δίκαιο, τις διεθνείς συνθήκες και τα όργανα εφαρμογής τους. / Αποτελούν ^{μέσα} μια συνεπή και επίμονη ~~πολιτική~~ για να ενισχύσουμε τα ερείσματά μας στη διεθνή κοινή γνώμη, αποδυναμώνοντας τα επιχειρήματα της Τουρκίας ότι η Ελλάδα είναι εκείνη που αρνείται την οποιαδήποτε προσέγγιση.

Ας έχουμε όλοι συνείδηση, ότι στο σημερινό παγκόσμιο περιβάλλον έτοιμοι δρόμοι για να πετύχουμε την ειρήνη δεν υπάρχουν. Αν υπήρχαν θα τους είχε πορευτεί η Ελλάδα εδώ και καιρό. Οι δρόμοι χαράζονται περπατώντας. Οι δρόμοι χαράζονται με πρωτοβουλίες.

Η συνάντηση με τον κ. Γιλμάζ υπήρξε ωφέλιμη γιατί συμφωνήσαμε ότι πρέπει να υπάρχει συνέ~~χ~~εια στη Διακήρυξη της Μαδρίτης, ότι

το Σύμφωνο Παπούλια-Γιλμάζ θα πρέπει να εφαρμοσθεί, ότι στο πλαίσιο των συζητήσεων που γίνονται στο ΝΑΤΟ, θα πρέπει να διερευνηθεί ποια μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης είναι σκόπιμα και ότι θα πρέπει, επίσης, να υπάρξει και συνέχεια στη διαδικασία των εμπειρογνωμόνων. Με βάση το σύμφωνο Παπούλια- Γιλμάζ θα συμβάλουμε και εμείς στη συζήτηση για τα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης με θέσεις που θα διασφαλίζουν τα δικαιώματά μας. Υπενθύμισα στον κ. Γιλμάζ, ότι εκκρεμεί η απάντηση της τουρκικής πλευράς στην τελευταία θέση των ελλήνων εμπειρογνωμόνων. Εμείς θεωρούμε ότι η απάντηση αυτή πρέπει να έχει ένα συγκεκριμένο περιεχόμενο για να καταστήσει δυνατή μια ωφέλιμη συζήτηση. Οι εμπειρογνώμονες π.χ. θα μπορούσαν να συναντηθούν αμέσως εφ' όσον αντικείμενο συζήτησης θα ήταν η σύνταξη συνυποσχετικού για την υφαλοκρηπίδα.

Υπήρξε ακόμη ωφέλιμη ακριβώς γιατί τον τελευταίο καιρό ζούμε σ' ένα κλίμα αντιπαλότητας και αντιπαράθεσης και στόχος μας πρέπει να είναι πάντοτε η μείωση της έντασης, η εμπέδωση του κλίματος συνεργασίας, αναδεικνύοντας όχι μόνο τα θέματα που μας χωρίζουν αλλά και αυτά που μας ενώνουν.

Γι' αυτό είναι αναγκαίο να τονίσω κάτι αυτονόητο που αναδεικνύεται από τη συνάντηση της Κρήτης.

Οι δύο χώρες μπορούν να συνομιλούν και χωρίς τη μεσολάβηση τρίτων. Οι καλές υπηρεσίες άλλων μπορεί να αποδεικνύονται χρήσιμες αλλά οφείλουμε να τις καταστήσουμε περιττές. Θα

επιδιώξουμε ως εκ τούτου τη συνέχιση επαφών με την πιο κατάλληλη μορφή που απαιτεί το θέμα.

Πρέπει να καταλάβουμε ότι συναντήσεις και συνομιλίες δεν μπορούν ν' αντιμετωπίζονται σαν έκτακτα γεγονότα που διαμορφώνουν οι συγκυρίες, αλλά ως βασικό εργαλείο άσκησης της εξωτερικής μας πολιτικής. Πολύ περισσότερο αν θέλουμε να πρωτοστατήσουμε στη διαμόρφωση της αυριανής πραγματικότητας.

Στο Κυπριακό υποστηρίζουμε την ανάγκη μιας δίκαιης και βιώσιμης λύσης με βάση τις αποφάσεις του ΟΗΕ. Στηρίζουμε τη συνέχιση των πρωτοβουλιών του Γενικού Γραμματέα και όλων των άλλων πρωτοβουλιών, που συμβάλλουν στην προώθηση μιας δίκαιης λύσης του Κυπριακού προβλήματος.

Εκφράζουμε την απογοήτευσή μας για την τουρκική αδιαλλαξία στους πρόσφατους δύο γύρους διακοινοτικών συνομιλιών και τις πρόσφατες τουρκικές απειλές για προσάρτηση των κατεχομένων εδαφών και την άρνησή της να συμβάλει εποικοδομητικά στην επίλυση του Κυπριακού.

Η ενταξιακή προοπτική της Κύπρου μπορεί να αποτελέσει καταλύτη για την εξεύρεση λύσης στο πολιτικό πρόβλημα της Κύπρου και αποτελεί μία ανεξάρτητη διαδικασία χωρίς όρους και προϋποθέσεις.

Η άμυνα της Κύπρου είναι αυτονόητο δικαίωμα και καθήκον. Η Ελλάδα θα σταθεί αρωγός της Κύπρου σε οποιαδήποτε επιθετική ενέργεια της Τουρκίας. Είμαστε σε στενή συνεργασία με την κυπριακή κυβέρνηση και την κυπριακή πολιτική ηγεσία και στηρίζουμε την προώθηση μιας διαδικασίας αφοπλισμού στην Κύπρο με στόχο την πλήρη αποστρατικοποίηση.

Συνδυάζουμε την εποικοδομητική εξωτερική πολιτική μας με την αδιάλειπτη ενίσχυση της αποτρεπτικής ικανότητας της άμυνας της χώρας μας. Η διαφύλαξη των κυριαρχικών μας δικαιωμάτων και της εδαφικής μας ακεραιότητας συνδέονται άμεσα με την ικανότητα αποτελεσματικής αντίδρασης σε κάθε πρόκληση. Την μεγιστοποιούμε με τον εκσυγχρονισμό και την αναδιοργάνωση των ενόπλων δυνάμεων, με την αύξηση της επιχειρησιακής αποτελεσματικότητας. Στα πλαίσια αυτά εγκρίθηκε το ενιαίο μεσοπρόθεσμο πρόγραμμα ανάπτυξης και εκσυγχρονισμού των εξοπλισμών 1996-2000 και η υλοποίησή του βρίσκεται σε εξέλιξη. Αποφασίστηκε ο εκσυγχρονισμός των αεροσκαφών PHANTOM ενώ προωθούμε σχέδιο εξυγίανσης της εγχώριας αμυντικής βιομηχανίας. Αποφασίσθηκε η νέα δομή των ενόπλων δυνάμεων. Θεσπίσαμε δέσμη μέτρων για το έμπυχο δυναμικό, ιδιαίτερα για τη θητεία και το μισθολόγιο των στελεχών των ενόπλων δυνάμεων. Η αξιοκρατία, μετεκπαίδευση, αξιοποίηση, αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού των ενόπλων δυνάμεων αποτελεί πρώτη φροντίδα της κυβέρνησης και θα συνεχίσει να είναι. Η αμυντική πολιτική μας είναι πολιτική ειρήνης και όχι απειλής. Καλύπτει το τόξο της Θράκης - Αιγαίου - Κύπρου, τη συμμετοχή μας σε ειρηνικές πρωτοβουλίες του ΟΗΕ και ειδικότερα στην Αλβανία,

αμυντικές συνεργασίες με Ρουμανία και Υπερκαυκάσιες χώρες και τέλος τις θέσεις που προωθούμε για τη νέα δομή του ΝΑΤΟ.

Κυρίες και Κύριοι συνάδελφοι,

Εξίσου σημαντική είναι η πολυμέτωπη προσπάθεια της Ελλάδας για ισότιμη συμμετοχή στην αυριανή ευρωπαϊκή πραγματικότητα. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση συμμετέχουμε ενεργά στην οικοδόμηση του ευρωπαϊκού μέλλοντος. Στη μεγάλη διαπραγμάτευση της Διακυβερνητικής Διάσκεψης που ολοκληρώθηκε με επιτυχία στο Amsterdam ο βασικός άξονας της ελληνικής θέσης ήταν η συνολική προώθηση της ευρωπαϊκής ενοποιητικής διαδικασίας. Δώσαμε ωστόσο ιδιαίτερη βαρύτητα στις διαπραγματεύσεις για μια αποτελεσματικότερη λειτουργία της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας της Ένωσης και ενισχύσαμε το καθεστώς των νησιωτικών περιοχών καθώς και τις ρυθμίσεις για την εσωτερική ασφάλεια.

Πετύχαμε να υιοθετηθούν αρχές για το σεβασμό των εξωτερικών συνόρων, για την ακεραιότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και για την ενίσχυση και ανάπτυξη της αμοιβαίας πολιτικής αλληλεγγύης μεταξύ των κρατών-μελών. Διατηρήσαμε την ομοφωνία για τις στρατηγικές αποφάσεις εξωτερικής πολιτικής και την δυνατότητα επίκλησης του ζωτικού συμφέροντος για την αποτροπή αποφάσεων εκτελεστικού χαρακτήρα. Συμβάλλαμε στην ένταξη των αποστολών ανθρωπιστικού χαρακτήρα στη Συνθήκη. Οι αποφάσεις αυτές σηματοδοτούν μια μετεξέλιξη της Ένωσης στην

διαμόρφωση και την άσκηση της εξωτερικής πολιτικής που ανταποκρίνεται στις κατευθύνσεις της ελληνικής κυβέρνησης. Όμως η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ακόμη μακριά από την επιδίωξη να αναδειχθεί σε ουσιαστικό παράγοντα διαχείρισης και επίλυσης κρίσεων, να αποκτήσει ολοκληρωμένη αμυντική πολιτική και κοινή άμυνα που θα είναι συμπληρωματική και όχι αντιθετική με το ρόλο του NATO.

Η διαπραγμάτευση στο Amsterdam δεν οδήγησε σε μία αναθεώρηση του θεσμικού πλαισίου, που θα ενίσχυε τις μεγάλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως είχε επιδιωχθεί από ορισμένες. Ούτε απέτρεψε την υιοθέτηση της ομοφωνίας και του VETO στην εξωτερική πολιτική, για τα οποία εμείς πρωτοστατήσαμε. Η εξέλιξη αυτή οδήγησε ορισμένους σχολιαστές που ήθελαν, σε βάρος των πιο μικρών χωρών, την ανακατάταξη δυνάμεων ή μια απλώς πλειοψηφική εξωτερική πολιτική της Ένωσης, να μιλήσουν για αποτυχία του Amsterdam. Αυτή η αποτυχία είναι η επιτυχία όσων, όπως η Ελλάδα, επιδιώκουν μια ομοσπονδιακή οργάνωση με εξισορρόπηση εξουσιών και μια ουσιαστική κοινή εξωτερική πολιτική.

Ήδη προετοιμαζόμαστε για τις επόμενες μεγάλες διαπραγματεύσεις στο πλαίσιο της Agenda 2000 για την διεύρυνση της Ένωσης με νέα κράτη-μέλη, για την ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής με διασφάλιση της χρηματοδοτικής αλληλεγγύης, για την επαρκή χρηματοδότηση των κοινών πολιτικών.

Η έναρξη της ενταξιακής διαδικασίας της Κύπρου στην Ε.Ε. αποτελεί πρώτη προτεραιότητα για την Ελλάδα, καθώς η Κύπρος πληρεί τις αναγκαίες προϋποθέσεις. Συγχρόνως, υποστηρίζουμε την ταυτόχρονη έναρξη των διαπραγματεύσεων με όλες τις υποψήφιες χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης και κατά συνέπεια την ισότιμη συμμετοχή Βουλγαρίας και Ρουμανίας από την έναρξη των διαπραγματεύσεων. Πιστεύουμε και υποστηρίζουμε ότι ο βαλκανικός χώρος δεν πρέπει να απομονωθεί από τις ευρωπαϊκές εξελίξεις και η ενταξιακή προοπτική αποτελεί σημαντικό μοχλό για την περαιτέρω πολιτική, κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη στην ευρύτερη περιοχή.

Στο νότιο μέτωπο αναπτύσσουμε πρωτοβουλίες για μια πολυδιάστατη Ευρωμεσογειακή συνεργασία και την καλύτερη δυνατή αξιοποίηση των χρηματοδοτήσεων του κανονισμού MEDA για την ανασυγκρότηση των τρίτων μεσογειακών χωρών.

Στο NATO υποστηρίζουμε και προωθούμε θέσεις για την μετεξέλιξη του οργανισμού, ώστε να συμβάλει στην γεφύρωση αντιθέσεων. Η Διάσκεψη Κορυφής της Μαδρίτης ήταν ένα βήμα στην κατεύθυνση αυτή. Υπενθυμίζω την πρότασή μας για την καθιέρωση ενός μηχανισμού επίλυσης διαφορών μεταξύ των μελών της συμμαχίας.

Στα πλαίσια της Δυτικοευρωπαϊκής Ένωσης επιδιώκουμε να διαδραματίσουμε ένα ρόλο που θα συμβάλει στην αποτελεσματικότερη ενεργοποίηση του Οργανισμού στην διαμόρφωση της νέας ευρωπαϊκής αμυντικής ταυτότητας.

Παράλληλα επιδιώκουμε τη συμμετοχή της Ελλάδας σε όλες τις δραστηριότητες και μορφές συνεργασίας που αναπτύσσονται στον οργανισμό αυτό.

Στα πλαίσια της πολιτικής μας για την ενίσχυση της διεθνούς παρουσίας της χώρας προωθούμε την υποψηφιότητά μας ως μέλους του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ για τη διετία 1999-2000.

Με τις ΗΠΑ έχουμε αναπτύξει ένα υψηλό επίπεδο σχέσεων λαμβάνοντας υπόψη το ρόλο που διαδραματίζει η χώρα αυτή στο περιφερειακό και διεθνές σύστημα.

Τέλος, στο εσωτερικό μέτωπο δημιουργούμε μια σύγχρονη και ανταγωνιστική οικονομία που θα μας επιτρέψει να είμαστε ισότιμο μέλος στον πυρήνα του αυριανού κέντρου αποφάσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την ΟΝΕ. Η πρόσφατη κρίση στην κεφαλαιαγορά του Χόνγκ Κόνγκ και οι επιπτώσεις της στην θέση της δραχμής και το Χρηματιστήριο, έδειξε για μια ακόμη φορά τη σημασία της παγκοσμιοποίησης της οικονομίας, την ανάγκη να δημιουργήσουμε μια ισχυρή οικονομία, είτε υπάρχει είτε δεν υπάρχει Maastricht. Η απόκρουση της επίθεσης που έγινε κατά της δραχμής δικαιώνει την πολιτική μας. Θα συνεχίσουμε με συνέπεια. Η προσχώρηση μας στην ΟΝΕ αποτελεί πρώτη προτεραιότητα. Από αυτόν τον πυρήνα θα αποφασίζονται πλέον οι μεγάλες χρηματοδοτήσεις, θα κρίνονται ποιοι και με ποιους όρους θα εισέρχονται στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι αποφάσεις αυτού του πυρήνα θα επηρεάσουν άμεσα την μελλοντική

εξωτερική πολιτική της Ένωσης και την κοινή πολιτική ασφάλειας. Η Ελλάδα πρέπει να συμμετάσχει στον πυρήνα αυτόν. Είμαστε αποφασισμένοι να το πετύχουμε και θα το πετύχουμε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Αυτό είναι το περίγραμμα μιας πολύπλευρης και -πιστεύω- ολοκληρωμένης αντίληψης, στην χάραξη και την άσκηση της εξωτερικής μας πολιτικής. Είναι μια αντίληψη επιθετική και όχι αμυντική. Η Ελλάδα σήμερα, δρα, υπάρχει, έχει φωνή και η παρουσία της έχει κύρος. Η επιτυχία, μέσα από σκληρό διεθνή ανταγωνισμό, της ανάληψης των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004, πέρα από όλες τις άλλες πλευρές, είναι και αποτέλεσμα της αύξησης διεθνώς, του ειδικού βάρους της χώρας μας.

Η όλο και μεγαλύτερη απήχηση της πολιτικής μας δεν είναι μόνο αποτέλεσμα του χειρισμού των διεθνών σχέσεων της χώρας. Είναι επίσης, και αυτού οφείλουμε να έχουμε συνείδηση, του χειρισμού των επί μέρους πολιτικών με στόχο την ισχυρή Ελλάδα. Η ενδυνάμωση της θέσης μας σε όλα τα πεδία ενδυναμώνει την γενική διαπραγματευτική μας ικανότητα. Παράγων εθνικής ισχύος είναι η σταθερή και αναπτυσσόμενη οικονομία. Παράγων εθνικής ισχύος είναι η αποτελεσματική διοίκηση. Παράγων εθνικής ισχύος είναι μια κοινωνική πολιτική με ευαισθησία, που εξασφαλίζει την κοινωνική συνοχή. Παράγων εθνικής ισχύος είναι οι μεταρρυθμίσεις στην Παιδεία, η ανάπτυξη του πολιτισμού. Συντελεστές και πολλαπλασιαστές ισχύος, είναι όλοι οι

παράγοντες που αποτελούν μια πολιτική εκσυγχρονισμού και δυναμικής παρουσίας.

Στην εξωτερική πολιτική υπάρχουν συνήθως δύο γραμμές. Η μια γραμμή είναι αυτή της ακινησίας, της αποστασιοποίησης από τις εξελίξεις. Είναι η στάση της υπερήφανης απομόνωσης, η οποία μάλιστα εμφανίζεται και ως ασφαλής γραμμή, διότι επιφανειακά, δεν συνεπάγεται κανένα κόστος γι' αυτόν που παραιτείται από κάθε δράση.

Στην καλύτερη περίπτωση, έχουν παραχωρηθεί δυνατότητες, έχουν χαθεί ευκαιρίες, καθώς άλλοι παίρνουν την πρωτοβουλία των κινήσεων. Η υπερήφανη απομόνωση, η ακινησία και η αυτάρκεια πληρώνονται πάντοτε με οπισθοδρόμηση των εθνικών συμφερόντων και σε συνθήκες μεγάλων εξελίξεων καταλήγουν σε ήττες.

Εμείς επιλέξαμε τον μόνο δρόμο που παράγει αποτέλεσμα στην εξωτερική πολιτική: την επιθετική πρωτοβουλία, την κίνηση και όχι την αδράνεια. Η κίνηση διαταράσσει ισορροπίες, αλλά σου δίνει την δυνατότητα να επηρεάζεις τις εξελίξεις προς κατευθύνσεις θετικές και επιθυμητές. Δεν θεωρείσαι δεδομένος, αλλά αποτελείς ένα ενεργό τμήμα ενός πολύπλοκου συστήματος σχέσεων, στο οποίο η θέση σου πρέπει διαρκώς να προσμετράται, να λαμβάνεται υπόψη, και όχι να παρακάμπτεται ή να αγνοείται.

Η πολιτική της ενεργού πρωτοβουλίας που εφαρμόζουμε, δίνει ήδη καρπούς στις σχέσεις μας με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Δίνει

ήδη καρπούς στα Βαλκάνια. Θα δώσει περισσότερους καρπούς στο σύνολο των διεθνών σχέσεων της χώρας. Και αν μερικοί απορούν, γιατί παρ' όλα αυτά η ένταση με τη Τουρκία, δεν έχουν παρά να εξετάσουν την πρόοδο στην αποδοχή των θέσεών μας για να έχουν τις απαντήσεις που επιθυμούν. / Η αντίδραση προέρχεται από την πίεση που ασκούμε. / Η αντίδραση προέρχεται από τις ενέργειές μας που είχαν ως αποτέλεσμα τη στασιμότητα στα θέματα του χρηματοδοτικού πρωτοκόλλου, την προοπτική των ενταξιακών διαπραγματεύσεων της Κύπρου, την εμμονή της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην αποδοχή εκ μέρους της Τουρκίας της δήλωσης της 15ης Ιουλίου 1996 και της 29^{ης} Απριλίου 1997 και κυρίως την μέχρι τώρα αποτυχία των προσπάθειών να αλλάξει η πολιτική της Ένωσης απέναντι στη Τουρκία. / Απόδειξη της πιο ισχυρής θέση μας είναι η Agenda 2000. Η προτροπή προς την Τουρκία στην πρόταση της Επιτροπής να συμβάλει στη λύση του Κυπριακού, στην αντιμετώπιση των ελληνοτουρκικών ζητημάτων, της καταπάτησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και στη λύση του Κουρδικού προβλήματος.

Σίγουρα πολλά προβλήματα δεν έχουν λυθεί. Σ' ένα κόσμο ραγδαίων εξελίξεων, ανακατατάξεων, κινητικότητας μπορεί να υπάρξουν και θα υπάρξουν πιασμοί. Οφείλουμε να συνηθίσουμε στη σκέψη, ότι χρειάζονται έντονες προσπάθειες, ότι ο δρόμος της κατοχύρωσης των εθνικών δικαίων και συμφερόντων είναι μακρύς και δύσκολος. / Θα επιτύχουμε αν διαμορφώνουμε τις προϋποθέσεις της επιτυχίας. Χρειάζεται κινητικότητα. / Χρειάζονται πρωτοβουλίες. Χρειάζεται να μιλάμε με τη φωνή της διεθνούς κοινότητας και όχι των αντιπάλων μας. Χρειάζεται να εφαρμόσουμε

την τακτική που απαιτούν οι περιστάσεις. Κριτήριο είναι η μεγαλύτερή μας αποτελεσματικότητα σε συνάρτηση με το στόχο μας.

Η κυβέρνηση έχει μια ξεκάθαρη στρατηγική, μια ολοκληρωμένη αντίληψη κινήσεων. Υπάρχουν οι ξεκάθαροι στόχοι μας, οι ξεκάθαρες επιλογές μας, υπάρχουν τα ξεκάθαρα εθνικά δίκαια και δικαιώματα που τα προασπίζουμε αταλάντευτα, δυναμικά και αποφασιστικά. Ξέρουμε τι θέλουμε και που πάμε. / Στον αγώνα αυτό έχουμε την στήριξη της μεγάλης πλειοψηφίας του ελληνικού λαού. Η ισχυρή Ελλάδα μπορεί να γίνει πραγματικότητα. Αρκεί να είμαστε, και θα είμαστε αποφασισμένοι να την πραγματοποιήσουμε.

→ να παράσχει εύνοια του γένο κομμοδότη.

Α

- Επιμέριση κομμοδοτών αρχών.

- Εθνικό συμβούλιο επιμερίσεως κομμοδοτών = Βοηθ, Επιτροπή Διεθνών σχέσεων

Αρνούμενη την υπεργασία

Επιδιώκουμε διαχωριστική δραστηριότητα. Συνολικά κομμοδοτών έχουμε 3 κομμοδοτών (Προβλεπόμενα, παρατηρήσεις)

Βαλκανική

Απονομιχή από χώρα

2 Επιμερίσεις αμερικανικές

9 έτη ως 8 π.ε.

Βαλκανική - Ουτε μία μέση - ~~αμερικανική~~ επιμερίση

Είσοδος αδιαφορών για

Πια έχουν αφεθεί
σε ελεύθερη διαρ. νέες

Επιμερίση αμερικανική - επιμερίση
πρώτη. Απώλεια έχει
Δεν έχει πια
Είσοδος αδιαφορών
Από τόσο αδιαφορών θα
δεν θα είσοδος αδιαφορών
για τη χώρα

Επιμερίση

Παίρνει το χρόνο που δέχεται - Οικονομία αμερικανική

Μαφία - επιμερίση αμερικανική - σοβαρή οικονομική και μη αξιολογία του χώρου
Επιδόσεις του κομμοδοτή με τα επιμεριστικά - είναι σημαντικό μέρος της κομμοδοτικής δράσης

Αποτέλεσμα της κομμοδοτικής

διασπάσει το εθνικό σύστημα και το εκτοξεύει με επιρροή μέσα.

Αιών από μεντότα
Απονομιχή ~~αμερικανική~~ οι οικονομικές προτάσεις
Απονομιχή ~~αμερικανική~~ του αμερικανικού
παραδοχόμε